הכא נמי. גבי הקדש לימא למימר לכך נתכוין ואמאי קאמר רב הונא ונותנין לו המעה ונותנין לו המעה: **כי קאמר רב הונא דקניט שטרא.** ההוא מלוה וזה הודה לו: ופרכינן **מכלל דרב ושמואל מיירי בדלא קניט.** והלכך אין נותנין לו כי לא אמר תנו לי הכי כי אמר תנו לאחרי נותנין מלוה על פה היכי דמי? (ג) (לקמן) משום טעמא דמלוה לקיים דברי המת לא היה להם ליתן בשביל דברי לוים שיהיה מותר: **הלא לאחר רב נחמן.** בין זה שאמר שכ"מ מנה לפלוני בידי והוא לא ליפרע מן ההקדש ובין זה הבא ליפרע מנכיו כולהו שטרי נקיטי דמסקי בית דין. **הא.** להקדש במקויים לחיכא הפקר: **אחר שנו קיימים לשטרים.** ולא לריך מלוה לקיומים: **לא לאחר תנו.** מייתינן דלמא משום שלא להשביע את בניו לאחר תנו נותנים מלוה על פה הוה (ד)ורב ושמואל דאמרי תרוייהו מלוה על פה אינו גובה לא מן היורשין ולא מן הלקוחות אלא אמר רב נחמן אידי ואידי דנקיט שטרא ולא קשיא (א)הא דמקויים הא דלא מקויים אמר תנו קיימיה לשטריה לא אמר תנו לא קיימיה לשטריה אמר רבה שכיב מרע שאמר מנה לפלוני בידי ואמרו יתומין פרענו נאמנין תנו מנה לפלוני ואמרו יתומין פרענו אין נאמנין כלפי לייא איפכא מסתברא אמר תנו מנה (ב)כיון דפסקה אבוהון למילתא איכא למימר דפרעיה (ג)מנה לפלוני בידי כיון דלא פסק אבוהון למילתא (ה)איכא למימר דלא פרעיה אלא אי איתמר הכי איתמר (ד)שכיב מרע שאמר מנה לפלוני בידי ואמרו יתומין חזר ואמר לנו אבא פרעתי נאמנין מ"ט אדכורי מידכר (ה)תנו מנה לפלוני ואמרו יתומין חזר ואמר אבא פרעתי אין נאמנין דאם איתא דפרעיה לא הוה אמר תנו בעי רבא שכיב מרע שהודה מהו צריך לומר אתם עדי או אין צריך לומר אתם עדי (ו)צריך שיאמר כתובו או אין צריך לומר כתובו אדם משטה בשעת מיתה או אין אדם משטה בשעת מיתה בתר דבעיא הדר פשטה (ז)אין אדם משטה בשעת מיתה (ח)ודברי שכ"מ ככתובין וכמסורין דמו: **מתני'** (י)ה"המלוה את חבירו בשטר גובה מנכסים משועבדים (כ)על ידי עדים (כ) גובין מנכסים בני חורין הוציא

הכא נמי אדם עשוי שלא להשביע את עצמו כי קאמר רב הונא התם דנקיט שטרא מכלל דרב ושמואל דלא נקיט שטרא אמר תנו נותנים מלוה על פה הוה (ו)ורב ושמואל דאמרי תרוייהו מלוה על פה אינו גובה לא מן היורשין ולא מן הלקוחות אלא אמר רב נחמן אידי ואידי דנקיט שטרא ולא קשיא (א)הא דמקויים הא דלא מקויים אמר תנו קיימיה לשטריה לא אמר תנו לא קיימיה לשטריה אמר רבה שכיב מרע שאמר מנה לפלוני בידי ואמרו יתומין פרענו נאמנין תנו מנה לפלוני ואמרו יתומין פרענו אין נאמנין כלפי לייא איפכא מסתברא אמר תנו מנה (ב)כיון דפסקה אבוהון למילתא איכא למימר דפרעיה (ג)מנה לפלוני בידי כיון דלא פסק אבוהון למילתא (ה)איכא למימר דלא פרעיה אלא אי איתמר הכי איתמר (ד)שכיב מרע שאמר מנה לפלוני בידי ואמרו יתומין חזר ואמר לנו אבא פרעתי נאמנין מ"ט אדכורי מידכר (ה)תנו מנה לפלוני ואמרו יתומין חזר ואמר אבא פרעתי אין נאמנין דאם איתא דפרעיה לא הוה אמר תנו בעי רבא שכיב מרע שהודה מהו צריך לומר אתם עדי או אין צריך לומר אתם עדי (ו)צריך שיאמר כתובו או אין צריך לומר כתובו אדם משטה בשעת מיתה או אין אדם משטה בשעת מיתה (ז)אין אדם משטה בשעת מיתה בתר דבעיא הדר פשטה (ח)ודברי שכ"מ ככתובין וכמסורין דמו: **מתני' (י)ה"המלוה את חבירו בשטר גובה מנכסים משועבדים (כ)על ידי עדים (כ) גובין מנכסים בני חורין הוציא**

ורב ושמואל דאמרי תרוייהו מלוה וכו'. ול"ת והא דבעי שכיב מרע ככתובין וכמסורין דמו (ד) מאחר דאמר מעתה נותנים המעה למאי אין נותנים כמחלוקת כל נכסיו וי"ל לא דמי דהיכא שכיב מרע ואמר לך פטור אלא מדבעינן חומו שבועת היסת מדרבנן ואף הם יכולים לומר פרענו מאחרי כן והא דאמר אין נותנים כיון דלא פסקה למילתיה היינו דוקא שאמר סתם אין נותנין מתנו מנה לפלוני ואומר רבי הא דאמר סוף פ"ק דגיטין (דף יד.) הגהו גמלי דעבוד מושבנא בהדי הדדי כו' לסוף לא פש גביה ולא מידי ומסיק דהתי לתקני למריה מרעא זוזי דפשו גביה קנין בטעות הוא וחוזר ומפרש ר"ת ורבינו חננאל שהיו הן מודים שטעו תחלה בחשבון שאם לא כן לא היה נאמן שע"כ אין לך קנין מועיל (ו) לעולם שיאמר טעיתי וגם יאמר היאך טעה הא לאו הוכחה היא דודאי הוא יכול להיות שנאמן בכמה מקומות מצו למימר פרעתי אחרי כן כדאמרכן הכא אלא לגלה מילתא שנאמן לומר שטעה כשאמר מנה לפלוני בידי אלא הוא שנאמן לומר פרעתי אחרי כן כגון שכתב בו דמי, כגון שהיו מודים שטעה אחרי כן משום קנין חשוב כתנו להכא דאי פרעיה לא הוה אמר תנו ומה לי לשקר בחקום עדים הוא ה"נ התם אי איתא דטעה אלא פש גביה מידי לא הוה מכח מלוה ולא מטעם אחר אין לו אלא מכח מלוה כשאר בתחלה והלכך אין נותנין: **הא דמקויים.** ול"ת (ה) הא דנקט שטרא מקויים לריכין למימר דנאמן ועוד מה תנו לריכין לנאמנות ממילא גבי ע"י שטר שבידו ועוד למה לי הקדש ועוד מאי אירית שכ"מ לתן לחם חוטח ולא לו כדמפרש בפ' שום היתומים (ערכין דף כג. ושם) אפי' בריה נמי וי"ל דכולהו אינטריך לגבות אלא שבועה לאי לא הוה אלא שטרא הוה נעי שבועה כדתנן (כתובות דף פז.) הא ליפרע מנכסים משועבדים לא יפרע אלא בשבועה ואפילו הקדש אי לא (ו) שכ"מ ואי לא נאמנותו הוה [נעי] שבועה דמה לי משתעבד לגבוה מה לי משתעבד להדיוט וכי מפרש בהדיא בפ' שבועת הדיינים (שבועות דף מב:) על הא דקתני (בריימא) אבל נשבעים לקטן ולהקדש ליפרע מנכסי הקדש (ופריך) תניוה (כו') מנכסים משועבדים כו' סד"ת הכ"מ הדיוט אבל הקדש לא מייתינן לקנוניא קמ"ל ופריך והא מ"ר הוחל שכ"מ כו' ומפני דוקא שכ"מ לתן לחם חוטח ולא לו ומקטן גרמה לרבי הא דמנעיא לן פ' הניזקין (גיטין דף נ:) גבי תן נפרעין מנכסים משועבדין במקום שיש נכסים בני חורין אבל נכסים בני חורין לפילו הן זיבורית במתנה מאי בהדיא דמנכסים משועבדים לא יפרע אלא בשבועה הוי ולפי ה"ה מתנה דנשבעינן כשאין ליפרע ממנו דפשיטא ליה נמי הכא דמה לי משתעבדי לגבוה מה לי משתעבדי להדיוט אלמא להדיוט

הכא ג"כ נעי שבועה: הא דלא מקויים. ול"ת כי היכי דלי לא מקויים (ט) [למרינן] שהוח מזייף והאי אמר אלא להשביע את בניו שלא להשביע את בניו ופרוע הוא ומדברי האי מחי אין לומר לע"כ היו נותנים על ידי שבועה אם היה מקויים שע"י אלא ליפרע ממנו וזה יכול הוא לעשות ולא שייך לומר אין נותנים אבל אלא מקויים בעני קיום (י) [קודם שיפרע] שייך לומר אין נותנים להם גבי הקדש אמרו נאמן במקויים ולא טעניגן ליה פרוע ויטרוך שבועה אלא נאמן שהרי הוא יכול להיות שנאמן בכמה מקומות מצו למימר פרעתי אחרי כן כדאמרכן הכא אלא לגלה מיבעיא שנאמן לומר שטעה כשאמר מנה לפלוני בידי אלא הוא שנאמן לומר פרעתי אחרי כן כגון שכתב בו דמי, כגון שהיו מודים שטעה אחרי כן משום קנין חשוב כתנו להכא דאי פרעיה לא הוה אמר תנו ומה לי לשקר בחקום עדים הוא ה"נ התם אי איתא דטעה אלא פש גביה מידי לא הוה מכח מלוה ולא מטעם אחר אין לו אלא מכח מלוה כשאר בתחלה והלכך אין נותנין: **הא דמקויים.** ול"ת (ה) הא דנקט שטרא מקויים לריכין למימר דנאמן ועוד מה תנו לריכין לנאמנות ממילא גבי ע"י שטר שבידו ועוד למה לי הקדש ועוד מאי אירית שכ"מ לתן לחם חוטח ולא לו כדמפרש בפ' שום היתומים (ערכין דף כג. ושם) אפי' בריה נמי וי"ל דכולהו אינטריך לגבות אלא שבועה לאי לא הוה אלא שטרא הוה נעי שבועה כדתנן (כתובות דף פז.) הא ליפרע מנכסים משועבדים לא יפרע אלא בשבועה ואפילו הקדש אי לא (ו) שכ"מ ואי לא נאמנותו הוה [נעי] שבועה דמה לי משתעבד לגבוה מה לי משתעבד להדיוט וכי מפרש בהדיא בפ' שבועת הדיינים (שבועות דף מב:) על הא דקתני (בריימא) אבל נשבעים לקטן ולהקדש ליפרע מנכסי הקדש (ופריך) תניוה (כו') מנכסים משועבדים כו' סד"ת הכ"מ הדיוט אבל הקדש לא מייתינן לקנוניא קמ"ל ופריך והא מ"ר הוחל שכ"מ כו' ומפני דוקא שכ"מ לתן לחם חוטח ולא לו ומקטן גרמה לרבי הא דמנעיא לן פ' הניזקין (גיטין דף נ:) גבי תן נפרעין מנכסים משועבדין במקום שיש נכסים בני חורין אבל נכסים בני חורין לפילו הן זיבורית במתנה מאי בהדיא דמנכסים משועבדים לא יפרע אלא בשבועה הוי ולפי ה"ה מתנה דנשבעינן כשאין ליפרע ממנו דפשיטא ליה נמי הכא דמה לי משתעבדי לגבוה מה לי משתעבדי